

שאנו עכשיו בעניינו, אולם ההדרכה אליו הכרחית פן עם הארץ ידמה דמיונות שוא, שהוא יתע' בשמים כדרך ששוכנים במקום. אלהים נעלה ממה שחושבים עליו הכופרים, ונקי ממה שסוברים לגביו עמי הארץ, אלא המשמעות בדבריו: "יושב [עמ': 21] בשמיים"¹ או "היִשְׁכִּי בשמים"² היא מעין המשמעות שבאמירה: "וירד יי על הר סיני"³ או הכרובים⁴ או שכן בתוך בני ישראל⁵ וכד', שמשמעות כל זה היא מה שרמזנו עליו ומה שניתן להבין ממה שהחילונו בו ופתחנו את שער. הבה נשוב לעניין הראשון: לשון התורה ברורה — שהתחינה בשמו יתע', ראוי להפנותה לשמים, וזאת בדבריו אלינו להתחנן אליו יתע' כשאומרים: "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל"⁶. והברכות מגיעות על-פי רצונו יתע' לארץ באמצעות גרמי השמים: "יפתח יי לך את אוצרו הטוב את השמים וכו'"⁷ ואמר יתע' בפי הושע: "והיה ביום ההוא אענה נאם יי אענה את השמים והם יענו את הארץ והארץ תענה את הדגן ואת התירוש ואת היצהר וכו'"⁸. (היזהר) פן תיכשל בהתנשאות העומדת מאחוריהם בעת שמיעת האמת שלא ידעוה, טרם שהוזהרו עליה, משום תמיכתם בקוצר השכל שבמעשיהם, בהציי גם נימוק מדעי וחרירות שכלית, וזאת על-ידי שתחשוב מה שדימו לחשוב בטעות או שהטעו באמצעותו בזה ובמה שדומה לו, שמצב זה כוונתי פרישת הידיים בעת התחינה וכד', הוא מצב המיוחד לנביאים ולדומים להם, ושאינו מתאים למישהו זולתם, ובמיוחד (לא) לצבור, כי זהו דיבור

אלארשאר אליה צרורי לאלא יתוהם גאהל אנה תע פי אלסמא עלי צורה אלחלול פי מכאן תעאלי אללה עמא יעתקדוה אל-כאפרון ותנזה עמא יטנה אלגאהלון כל אלמעני פי קולה יושב [עמ': 21] בשמים או הישבי בשמים הו שבה אלמעני פי קול וירד יי על הר סיני או הכרובים או שכן בתוך בני ישראל ונחו דלך אלדי מעני גמיע דלך הו מא אשרנא אליה ומא ינפהם ממא בד[א]נא בה ופתחנא באבה ולנעוד ללגרין אלאול ונץ אתורה צריח כאן אלדעא באסמה תע יגב אן יוגה פיה ללסמא ודלך קולה אן יגב עלינא אן נדעוא אליה תע קאילין השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואלכיראת ואצלה באראדתה תע אלי אלארץ באלחרכאת אלסמאוייה יפתח יי לך את אוצרו הטוב את השמים וכו' וקאל תע עלי לסאן הושע והיה ביום ההוא אענה נאם יי אענה את השמים והם יענו את הארץ והארץ תענה את הדגן ואת התירוש ואת היצהר וכו' לעלך תקע פי מא פיה מן וראהם כברהם ענד סמאע אלחק אלדי לס יכונוא עאלמין בה קבל תנביההם עליה אלי אלאנתצאר לקצורהם פי אעמאל-הם באן געלוא לה סבבא עלמאי ובצארה פהמיה ודלך באן תטן מא תוהמוה או גאלטוא בה פי דלך ופי שבהה באן הדה אלחאלה אעני בסט אלידין פי חאל אלדעא ונחוה חאלה תכתן באלאנביא ונחוהם ולא תליק במן הו דונהם לא סימא באלגמהור

1 תהלים ב, ד. 2 תהלים קכג, א. 3 שמות יט, כ. 4 במדבר ז, פט. 5 שמות כט, מה. 6 דברים כו, טו. 7 שם כח, יב. 8 הושע ב, כג-כד.

במקום מסוים או שלא יאכל בו [מבלי] שיקיים את שבועתו לעשות מה שנשבע לעשותו, הריהו עובר [על] דבריו יתע': "ולא תשבעו בשמי לשקר"³, ומחויב [בעונש] מלקות אם הוא במזיד ובעדים והתראה, כפי שביאורו הושלם בהלכות. ושבועת שווא היא השבועה הבטלה, לריק, והיא בעניינים שאין בהם ברירה ונחלקת גם-כן לארבעה חלקים: האחד — שיִשָּׁבַע על עובדה מציאותית שהיא בניגוד למה שהיא, כגון שיִשָּׁבַע על איש שהוא אשה או על גמל שהוא נחש וכד'. ושבועה זו משבֹּרֶת עת שווא הנה לשווא ואינה אמיתית; והשני — שיִשָּׁבַע על עובדה מציאותית ידועה, גלויה לכל אחד מהאנשים בעלי הבינה והחושים השלמים, שאין לגביה מחלוקת בין שני אנשים נבונים שהיא כמות שהיא, כגון שישבע על השמש שהיא שמש ועל הירח שהוא ירח, או שישבע שהשמים גדולים מהארץ או [עמ' 108] שהגמל גדול מהחתול וכד'. חלק זה של שבועת שווא אף כי הנו אמיתי הנה אין הוא הכרחי, לריק, שאין בו צורך, משום שאיש אינו מטיל ספק לגביו עד שלצורך אימותו נזקקים לשבועה. שבועה זו היא אפוא לריק וביטול שמו יתע', בטילה, כפי שאמרה התורה עליה: "לשווא"¹; והשלישי — שיִשָּׁבַע על מה שבוודאות בלתי אפשרי, כגון שיִשָּׁבַע שיעלה השמימה או שירד לתחתית האדמה או שיעוף באויר וכד' ממה שבלתי אפשרי בדרך הטבע, הרי שהיא שבועה שאינה אמיתית, והנשבע בה אינו יכול לקיים מה שנשבע עליו; והרביעי — שיִשָּׁבַע על מה

אלפלאני או אלמוצע אלפלאני או לא יאכל פיה ו[לא] יתבֹּת ימינה באן יפעל מא חלף אנה יפעלה פקד תעדי [ע]לי קולה תע ולא תשבעו בשמי לשקר ווגב עליה אחד [בצִרֵב] אלמלקות אן כאן מזיד ובעדים והתראה עלי מא אסתונ[פין] ביאנה פי אלפקה ושבועת שווא הי אלימין אלבאטלה ואלעב[ת]ה והי פי אלאמור אלגיר אכ־ תיאריה והי תנקסם לארבעה אק[נס]אם איצא אחרהא אן יחלף עלי חקיקה וגודיה באנהא עלי כלאף מא הי עליה מתל אן יחלף עלי רגל אנה מראנה] או עלי גמל אנה תעבאן ונחו דלך והדא אלקסם מן שבועת שווא באטל וגיר צאדק ותאניהא אן יחלף עלי חקיקה וגודיה מעלומה טאהרה לכל אחד מן אלנאס אלסאלמין אלעקול ואל־ חואס לא יקע פיהא אכתלאף בין עאקלין באנהא עלי מא הי עליה מתל אן יחלף עלי אלשמס באנהא שמס ועלי אלקמר באנה קמר או יחלף אן אלסמא אכבר מן אלארץ או [עמ' 108] אן אלגמל אכבר מן אלקט ונחו דלך פאן הדא אלקסם מן שבועת שווא ואן כאן צאדק פאנה גיר צדורי ועבתי לא חאגה אליה לאנה לא ידאכל אחד פיה שך פילתגי לתחקיקה בלימין פהדה אלימין עבת ודפע לאסמה תע באטל כמא קאל אלכתאב פיה לשווא ותאלתהא אן יחלף עלי אלממתנע טבעא מתל אן יחלף אנה יטלע אלי אלסמא או ינזל אלי אלתי או יטיר פי אלהוא ונחו דלך מן אלממתנעא אל־ טביעה פאנהא ימין גיר צאדקה ולא ימכן חאלפהא תחבית מא חלף עליה וראבעהא

3 ויקרא יט, יב.

1 שמות כ, ז.